

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Economische Zaken en Klimaat

datum 4 juni 2024

Betreffende wetsvoorstel:

36378

Regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiewet)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 4 juni aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: PVV, GroenLinks-Pvd, VVD, NSC, D66, BBB, CDA, DENK, PvdD, SGP, ChristenUnie en Volt.

Tegen: JA21, SP en FVD.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Diverse artikelen

26 → 61 → **69** (Flach en Erkens) over duidelijker regels over overleg met representatieve organisaties

De indieners stellen voor om het wetsvoorstel aan te laten sluiten op de huidige bepalingen met betrekking tot de vaststelling van overdrachtspunten tussen het publieke net en de private aansluitingen.

Zij stellen tevens voor de betrokkenheid van vertegenwoordigers van partijen die diensten leveren of ontvangen in het kader van levering of transport bij de totstandkoming van de methoden en voorwaarden in het kader van het systeembeheer, als bedoeld in artikel 3.118, te versterken en tenminste op het huidige niveau te handhaven. De indieners hechten aan goed overleg tussen transmissie- en distributiesysteembeheerders enerzijds en aangeslotenen/gebruikers van het systeem anderzijds.

Onderdeel I

Het overdrachtspunt is het fysieke punt 'dat de overgang markeert tussen een transmissie- of distributiesysteem en een installatie, een transmissie- of distributiesysteem en een directe lijn, of tussen twee systemen'. Het overdrachtspunt bevat in het geval van een elektrische installatie de beveiligingsvoorziening die het publieke net beschermt tegen eventuele problemen in een private installatie of een privaat net. Na het overdrachtspunt is de aangeslotene verantwoordelijk en draagt ook alleen de kosten hiervoor. Het is in het

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 16 april 2024

blad 2

belang van de transmissie- of distributiesysteembeheerder dat het overdrachtpunt goed toegankelijk is en dat er zo nodig ruimte blijft voor nieuwe aansluitingen. Het is in het belang van de aangeslotene dat bij de vaststelling van het overdrachtpunt rekening gehouden wordt met de ontwikkelingsruimte die hij nodig heeft, zoals de plaatsing van een nieuwe transformator. De indieners willen graag recht doen aan de redelijke belangen van beide partijen.

Op grond van de huidige Elektriciteitswet moeten netbeheerder en aangeslotene in gezamenlijk overleg het overdrachtpunt overeen komen (Netcode elektriciteit). Op grond van de huidige Gaswet bepaalt de aangeslotene in overleg met de netbeheerder waar het overdrachtpunt is (Aansluit- en transportcode gas RNB). Het voorliggende wetsvoorstel legt deze bevoegdheid eenzijdig bij de transmissie- of distributiesysteembeheerder. Gelet op het redelijke belang van de aangeslotene stellen de indieners voor het wetsvoorstel beter aan te laten sluiten op de huidige bepalingen in de netcodes en ervoor te zorgen dat de locatie van het overdrachtpunt na overleg met de aangeslotene en met inachtneming van de redelijke belangen van de aangeslotene vastgesteld wordt. De redelijke belangen van de aangeslotene moeten zwaar wegen en de gemaakte afweging kan zo nodig hierop getoetst worden door de ACM.

Onderdelen II en III

In het wetsvoorstel is de positie van partijen die diensten leveren of ontvangen op wetsniveau minder goed verankerd dan in de huidige Elektriciteitswet. In de huidige wet wordt aangegeven dat overleg gevoerd moet worden met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt en dat systeembeheerders aan moeten geven welke gevolgtrekkingen zij hebben verbonden aan de zienswijzen van deze organisaties. In het wetsvoorstel is het kader geformuleerd als het 'betrekken' van deze organisaties 'in een transparant en participatief proces', dat in lagere regelgeving nader uitgewerkt zou worden. Ook ontbreekt op wetsniveau de verantwoordingsplicht met betrekking tot de verwerking van de inbreng van deze organisaties. Het is de bedoeling van de indieners om de betrokkenheid van genoemde organisaties tenminste gelijk te houden aan de betrokkenheid die ze hadden onder de huidige Elektriciteitswet. Zij willen dit, gelet op het belang ervan, derhalve op wetsniveau duidelijk vastleggen.

De gezamenlijke systeembeheerders dienen over de voorstellen die zien op de methoden en voorwaarden overleg te voeren met representatieve organisaties. Onder 'overleg' dient in dit verband te worden verstaan een serieuze poging van betrokken partijen om tot overeenstemming te komen. De betekenis van dit overleg gaat niet zo ver dat partijen tot overeenstemming moeten komen over de voorstellen met betrekking tot de methoden en voorwaarden, voordat deze voorstellen ter goedkeuring kunnen worden voorgelegd aan de Autoriteit Consument en Markt. Wel dienen in het voorstel de opmerkingen en zienswijzen van de representatieve organisaties te zijn verwerkt, zodat de Autoriteit Consument en Markt daarvan kennis kan nemen. De Autoriteit Consument en Markt dient zijn goedkeuring aan het door de systeembeheerders ingediende voorstel evenwel te onthouden indien de opmerkingen en zienswijzen van representatieve organisaties onvoldoende zijn verwerkt in de voorstellen. In de voorstellen zullen de systeembeheerders dus genoegzaam moeten motiveren waarom zij bepaalde opmerkingen en zienswijzen van representatieve organisaties niet hebben overgenomen in de voorstellen die ter goedkeuring worden ingediend bij de Autoriteit Consument en Markt. Bij de beoordeling van genoemde voorstellen zal de Autoriteit Consument en Markt hieraan moeten toetse

Aangenomen. Tegen: NSC en SP.

datum 16 april 2024

blad 3

Artikel 2.19

14 → **66** (Grinwis) over de mogelijkheid voor de ACM een wervingsstop op te leggen

Dit amendement beoogt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) de wettelijke bevoegdheid te geven om, als energieleveranciers zich niet aan de regels houden, tijdelijk een wervingsstop in te stellen. Het is voor deze leverancier dan niet mogelijk om nieuwe klanten aan te nemen. Het is niet de bedoeling dat de inzet van dit instrument interfereert met de formele intrekking- of wijzigingsprocedure van de vergunning. Het instrument is met name geschikt in de gevallen dat consumenten tijdelijk extra beschermd moeten worden, bijvoorbeeld tegen misleiding of een faillissement van de leverancier dat naar alle verwachting zal plaatsvinden.

De ACM heeft momenteel al de bevoegdheid om in het uiterste geval de vergunning van een energieleverancier in te trekken. Dat is, zo geeft de ACM ook zelf aan, een proces waar langdurige onderzoeken en juridische processen aan voorafgaan. Bovendien is het intrekken van een vergunning niet altijd in het belang van bestaande klanten. Om in ieder geval te voorkomen dat nieuwe klanten de dupe kunnen worden van het handelen van de energieleverancier, wil de indiener met dit amendement de ACM de mogelijkheid geven om een wervingsstop in te stellen. Dit is een suggestie die de ACM zelf ook heeft opgebracht bij het rondetafelgesprek over de Energiewet van d.d. 14 september 2023. Indiener is van mening dat dit amendement een noodzakelijke stap is voor een betere bescherming van met name burgers in een kwetsbare positie, zoals bij agressieve handelspraktijken.

Aangenomen met algemene stemmen.

Artikel 7.51 A

63 → 64 → **68** (Koekkoek en Flach) over het beperken van de vervalbepaling in artikel 7.51a tot het overgangsrecht

De indieners zien zorgen bij het artikel dat de mogelijkheid geeft aan de regering om delen van de wet te kunnen schrappen bij koninklijk besluit. Dit is toegevoegd bij de tweede nota van wijziging via artikel 7.51a. Dit zou volgens de tekst alleen betrekking moeten hebben op de artikelen 7.49a en 7.49b in plaats van op de hele wet. Omdat in het overgangsrecht nog meer bepalingen zijn die op enig moment materieel zijn uitgewerkt, bijvoorbeeld met betrekking tot de uitrol van slimme meters wil de indiener met dit amendement het artikel 7.51a inperken tot de artikelen uit de afdeling 7.2 (overgangsrecht).

Met algemene stemmen aangenomen.

Diverse artikelen

34 → **60** (Kröger en Grinwis) over verduidelijking van het groepsverbod en uitbreiding van de bevoegdheden van infrastructuurbedrijven

Het elektriciteitssysteem maakt een sterke groei door, vanwege de overstap van gas naar elektrisch, het elektrisch vervoer en de elektrificatie van de bedrijven. De zon- en windenergie worden de belangrijkste bronnen voor elektriciteit, maar zijn van nature weersafhankelijk. Dat gaat gepaard met uitdagingen, en vraagt om het faciliteren van een flexibiliteitshandel en aanpakken van netcongestie, batterijen, seizoensopslag in warmtebuffers en het kiezen van de juiste mix van zon en wind. Het toepassen van deze technieken is soms nationaal, zoals voor waterstof, maar meestal zeer lokaal, zoals voor

datum 16 april 2024

blad 4

warmte en batterijen. De netbeheerder speelt een belangrijke rol in het optimaliseren van dit systeem en het inpassen van de productie van wind- en zonenergie.

Dit amendement bevat twee elementen. Ten eerste verduidelijkt het de strekking van het groepsverbod en stelt systeembeheerders in staat om zelf te voorzien in congestie- of systeembeheersdiensten of investeringen in opslag waar nodig, mits deze alleen gebruikt worden voor de taken van de systeembeheerder voor het net, waaronder congestiebeheersdiensten, en alleen, wanneer derden, zoals marktpartijen en energiegemeenschappen, daar niet in voorzien. Ten tweede geeft het amendement infrastructuurbedrijven de ruimte om productie- en opslagcapaciteit aan te leggen, beheren en ter beschikking te stellen in opdracht van derden, zoals energiegemeenschappen, bedrijven en lokale overheden. Bij deze constructie geldt een meldplicht bij het ACM zodat deze erop kan toezien dat het infrastructuurbedrijf er geen oneigenlijk financieel belang bij heeft.

Aangenomen. Tegen: PVV, VVD, FVD en JA21.

Artikel 2.29

45 → **59** (Postma c.s.) over dat de redelijke vergoeding bij teruglevering niet negatief mag zijn

Dit amendement regelt dat de hoogte van de redelijke vergoeding voor een eindafnemer met een kleine aansluiting die hernieuwbare elektriciteit produceert voor de door deze eindafnemer op het systeem ingevoede elektriciteit nooit een negatief bedrag zal bedragen.

Aangenomen. Tegen: CDA en FVD.

Artikel 3.39

33 → **57** (Erkens en Bontenbal) over het bieden van de mogelijkheid aan aangeslotenen om zelf hun aansluiting te realiseren

De komende jaren zullen de problemen op het elektriciteitsnet alleen maar toenemen. Er is steeds minder capaciteit om nieuwe aansluitingen te realiseren en het wordt steeds lastiger om bestaande aansluitingen uit te breiden. Netcongestie is een grote belemmering voor onze economie en de energietransitie. Om netcongestie te verminderen moet het elektriciteitsnet in hoog tempo worden uitgebreid en verzaamd. Hier wordt hard aan gewerkt door de systeembeheerders, maar zij geven ook aan te weinig personeel en materialen tot hun beschikking te hebben om overal tijdig het net uit te breiden, nieuwe aansluitingen te realiseren of bestaande aansluitingen te verzoeken. Dit leidt tot vertraging, nieuwe en bestaande aansluitingen moeten erg lang wachten voordat zij geholpen worden. Om ervoor te zorgen dat aangeslotenen toch op tijd een aansluiting kunnen krijgen, willen de indiener met dit amendement ervoor zorgen dat aangeslotenen de mogelijkheid krijgen om zelf hun aansluiting te realiseren. Hiervoor zijn meerdere modellen mogelijk. Zo hebben de distributiesysteembeheerders een eigen initiatief gestart, namelijk 'Klant Sluit Zichzelf Aan'. Hiermee wordt een eerste stap gezet om het mogelijk te maken dat partijen hun eigen aansluiting kunnen realiseren. Echter kent dit initiatief ook beperkingen en daarom willen de indieners van dit amendement ook de mogelijkheden voor zelfaanleg uitbreiden. In de praktijk zijn er bijvoorbeeld projectorganisaties die al in de ondergrond werken en bijvoorbeeld woningen bouwen. Dit soort organisaties kunnen tijdens hun werkzaamheden snel en makkelijk nieuwe aansluitingen realiseren. Daarom willen de indieners van dit amendement het recht van aangeslotenen om zelf hun

datum 16 april 2024

blad 5

aansluiting te realiseren, oprekken tot aansluitingen vanaf 2,3 MVA. Op deze manier kan er maximaal gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden om voor partijen om zelf een eigen aansluiting te realiseren. Bij het realiseren van zelfaanleg vinden de indieners het van belang dat partijen zich altijd aan de kwaliteits- en veiligheidseisen houden van de netbeheerders. Daarom dienen er hiervoor door de ACM voorwaarden te worden opgesteld waarop zij ook toezicht houdt. De indieners vinden het wenselijk als er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de initiatieven die de netbeheerders zelf uitrollen, maar als dit onvoldoende mogelijkheden biedt dan kunnen partijen middels dit amendement ook kiezen voor zelfaanleg.

Aangenomen. Tegen: GroenLinks-PvdA, NSC, PvdD en ChristenUnie.

Diverse artikelen

32 → **56** (Kröger c.s.) over het preciezer definiëren van energiegemeenschappen, het lokaal kunnen profiteren van energieopwek en het onderscheiden van energie delen en opwekken

Actieve afnemers of (leden van) energiegemeenschappen hebben de potentie om een belangrijke rol te spelen in de energietransitie. Actieve afnemers of (leden van) energiegemeenschappen dragen bij aan het aandeel hernieuwbare energie, zorgen voor lokaal eigenaarschap van de energieproductie en zorgen ervoor dat huishoudens, bedrijven en lokale organisaties kunnen profiteren van lokale energieopwek. Dit amendement faciliteert dit door een wettelijke basis voor het delen van energie te regelen.

Als een logisch gevolg van de transitie naar duurzame energie verandert de rol van burgers en bedrijven in het energiesysteem. Burgers en bedrijven zijn niet langer alleen consumenten, maar ook producenten. Daarbij past het ook dat burgers en bedrijven meer zeggenschap krijgen over hoe zij met de door hen geproduceerde energie om willen gaan. Via het Clean Energy Package wordt de actieve deelname van consumenten aan het energiesysteem bevorderd. Daardoor ontstaan naast de conventionele levering van elektriciteit door vergunninghoudende leveranciers ook alternatieve vormen van energie-uitwisseling, zoals de mogelijkheid van actieve afnemers of energiegemeenschappen om energie met elkaar te delen.

In het Europeesrechtelijk kader wordt in dit verband onderscheid gemaakt tussen energie leveren en energie delen. In het wetsvoorstel Energiewet is alleen de activiteit energie leveren uitgewerkt. Dit betekent dat energiegemeenschappen wel energie mogen leveren aan haar leden, maar het is juridisch nog niet mogelijk om zonder tussenhandelaar energie met elkaar te delen. Dit voorstel herstelt deze omissie en geeft – in lijn met het Europeesrechtelijk kader – de activiteit energie delen bij deelnemende afnemers met dezelfde leverancier een wettelijke basis. Op basis van dit amendement is energie delen mogelijk, mits de actieve afnemers of de aangeslotenen binnen een energiegemeenschap die energie willen delen een overeenkomst sluiten met een leverancier die dit aanbiedt en de deelnemende eindafnemers met dezelfde leverancier een overeenkomst hebben. Net als bij een reguliere levering van elektriciteit is energiebelasting verschuldigd bij energie delen. Door een definitie op te nemen van 'energie delen' en de natuurlijke of rechtspersonen die energie delen uit te zonderen in de begripsomschrijving van 'marktdelnemer', wordt de activiteit delen van energie naast de activiteit leveren gezet.

In dit amendement worden actieve afnemers en energiegemeenschappen nader gedefinieerd. Onder deze definitie kan bijvoorbeeld een energy hub van bedrijven een

datum 16 april 2024

blad 6

groep van actieve afnemers zijn. Aan het begrip van energiegemeenschap wordt een democratisch component toegevoegd.

Dit amendement is een stap vooruit ten opzichte van de huidige situatie waarin enkele leveranciers energie delen aanbieden, maar dit nog niet is geborgd in de wet. Door de verplichting af te bakenen tot delen tussen afnemers die leveren of terugleveren bij dezelfde leverancier, is energie delen een interne aangelegenheid van die leverancier. Dit is ten opzichte van energie delen met vrije leverancierskeuze een eenvoudigere situatie en maakt dat het amendement ook op relatief korte termijn in werking zal kunnen treden. Dit amendement bevat tevens een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur (amvb) nadere regels uit te werken over de lokaliteit van de activiteit energie delen. Daardoor wordt het mogelijk om het recht om energie te delen lokaal af te bakenen. Dit kan wenselijk zijn wanneer er bijvoorbeeld sprake is van netcongestie en er door geografische afbakening een positief effect wordt verwacht op het verminderen van netcongestie. De Minister heeft aangekondigd dat hij hier onderzoek naar doet. Energie delen zou alleen mogelijk moeten zijn wanneer de effecten voor netcongestie neutraal of positief zijn en de kosten, inclusief belastingheffing, eerlijk kunnen worden verdeeld.

Aangenomen. Tegen: FVD en JA21.

Diverse artikelen

54 (Erkens) over verbetering van de consumentenbescherming voor huishoudens met zonnepanelen

Eerder heeft de energiecrisis laten zien dat de consumentenbescherming niet op orde was. Huishoudens moesten na faillissement van hun energieleverancier noodgedwongen overgaan op een (te) duur contract bij een andere energieleverancier. Daarnaast was het tijdens de energiecrisis niet altijd mogelijk om een vast energiecontract af te sluiten. Nu zien we chaotische taferelen op de energiemarkt voor huishoudens met zonnepanelen. Zo kunnen huishoudens met zonnepanelen niet altijd een vast energiecontract afsluiten en worden contracten door energieleveranciers opgebroken om de terugleverkosten voor zonne-energie toe te voegen. Er is een wildgroei ontstaan aan manieren waarop terugleverkosten voor zonnepanelen in rekening worden gebracht. Dit is voor consumenten onduidelijk. Zo zijn er energieleveranciers die zichtbaar kosten voor het hebben van zonnepanelen in rekening brengen, maar er zijn ook leveranciers die dit doen door bijvoorbeeld geen cashback te geven terwijl klanten zonder zonnepanelen dit wel krijgen of door de leveringskosten te verhogen of sleutelen aan het vastrecht. Dit leidt tot onduidelijkheid en onrust onder consumenten wat het vertrouwen in de energietransitie schaadt.

De indiener van dit amendement wil met dit amendement dan ook de consumentenbescherming voor huishoudens met zonnepanelen versterken en verbeteren. De ontstane wildgroei aan manieren waarop terugleverkosten voor zonnepanelen in rekening worden gebracht, moet worden tegengegaan. Het moet voor consumenten duidelijk zijn of en welke terugleverkosten een energieleverancier rekent voor zonnepanelen. Middels dit amendement wil de indiener dat dit op eenvoudige, eenduidige en transparante wijze inzichtelijk wordt gemaakt. Energieleveranciers dienen dit op dezelfde wijze te doen zodat consumenten energieleveranciers met elkaar kunnen vergelijken. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een vast bedrag per kWh te rekenen en dit op de energierekening op simpele wijze inzichtelijk te maken. Dit maakt het bovendien ook makkelijker om de terugverdientijd te berekenen. De ACM moet erop toezien dat de in rekening gebrachte kosten ook redelijk zijn. Daarnaast wil de indiener met dit amendement

datum 16 april 2024

blad 7

borgen dat consumenten ervan uit mogen gaan dat contracten tijdens de looptijd niet worden aangepast. Een energieleverancier kan dus alleen terugleverkosten voor zonnepanelen in rekening brengen bij nieuwe contracten. Tot slot, moeten huishoudens met zonnepanelen bij elke energieleverancier de mogelijkheid hebben om een vast contract af te sluiten. Alle leveranciers dienen hiervoor een modelcontract aan te bieden.

Aangenomen. Tegen: FVD.

Diverse artikelen

28 → **53** (Erkens) over het instellen van een Raad voor energie

De oorlog in Oekraïne heeft op pijnlijke wijze duidelijk gemaakt dat Nederland voor haar energievoorziening te afhankelijk was geworden van andere, vaak onvrije landen. Te grote afhankelijkheid maakt kwetsbaar en lokt misbruik van een dominante positie uit, zoals bleek tijdens de energiecrisis. Daarom moet het Nederlandse energiebeleid streven naar een meer onafhankelijke energievoorziening.

De indiener van dit amendement vindt dat het Nederlandse energiesysteem momenteel onvoldoende weerbaar is voor crises of geopolitieke verschuivingen. Terwijl een betrouwbare energievoorziening cruciaal is voor de economie en maatschappij. De indiener van dit amendement wil daarom dat er een Raad voor Energie wordt opgezet om de minister voor Klimaat en Energie onafhankelijk te adviseren over het rijksbeleid inzake het energiesysteem en de strategische onafhankelijkheid van energie en grondstoffen buiten Nederland, zoals ook uitgewerkt in het Nationaal Plan Energiesysteem (hierna: NPE). De visie op de energietransitie en het energiesysteem legt het kabinet vijfjaarlijks vast in een NPE.

Als onafhankelijk adviesorgaan dient de Raad voor Energie de minister voor Klimaat en Energie, in ieder geval ter voorbereiding van het NPE, te adviseren over in ieder geval, maar niet alleen, de volgende onderwerpen:

- De onafhankelijkheid van en kwetsbaarheden in het Nederlandse energiesysteem
- De robuust- en betrouwbaarheid van het Nederlandse energiesysteem
- De betaalbaarheid van het Nederlandse energiesysteem op de lange termijn

De Raad voor Energie dient elke vijf jaar een advies uit te brengen in aanloop naar de publicatie van het NPE. Daarnaast dient de Raad voor Energie ook jaarlijkse een reflectie uit te brengen op het huidige beleid en de mate waarin dit bijdraagt aan de bovenstaande beleidsdoelen.

Uiteindelijk beoogt de Raad voor Energie met haar adviezen te sturen op een betere balans waarbij de focus ligt op de energieonafhankelijkheid, robuustheid, klimaatneutraliteit, betrouwbaarheid en betaalbaarheid van het energiesysteem. De Raad voor Energie dient dit te doen vanuit een helikopterperspectief door alle beleidsaspecten mee te nemen (bijvoorbeeld technisch, economisch, maatschappelijk en betaalbaar) en richt zich op de korte, middellange en lange termijn. Dit betekent dat de Raad voor Energie gevraagd én ongevraagd advies kan geven. De Raad voor Energie kan niet ingrijpen in het beleid, maar wel ongevraagd advies uitbrengen wanneer ze nieuwe risico's ziet ontstaan of andere onwenselijke situaties. Dit betekent dat de Raad voor Energie in staat wordt gesteld om onafhankelijk onderzoek te doen naar de thema's die zij relevant acht en waar politiek en maatschappelijk behoefte aan is.

De Raad voor Energie zal bestaan uit een voorzitter en acht leden. De leden dienen toonaangevende experts te zijn uit zowel de wetenschap, overheid als ook het

datum 16 april 2024

blad 8

bedrijfsleven. Zij dienen aantoonbare ervaring te hebben op het gebied van energiebeleid en vraagstukken met betrekking tot leveringszekerheid en energieonafhankelijkheid.

Aangenomen. Tegen: NSC, PvdD, FVD en JA21.

Artikel 2.18

52 (Kops) over een waarborg dat intermediairs dezelfde kwaliteit en deskundigheid hebben die ook voor leveranciers gelden

Voor de verkoop van energiecontracten maken energieleveranciers geregeld gebruik van intermediairs. Onlangs heeft de ACM aan een intermediair een boete opgelegd vanwege misleiding.

In de Energiewet is momenteel niets geregeld ten aanzien van intermediairs en hun werkwijze. Dit amendement regelt daarom dat energieleveranciers ervoor moeten zorgdragen dat de door hen ingezette intermediairs over de kwaliteit en deskundigheid beschikken die ook voor hen zelf gelden. Verder kunnen er bij ministeriële regeling aanvullende regels worden gesteld ten aanzien van intermediairs en hun werkwijze. Zo worden consumenten beschermd tegen malafide intermediairs.

Aangenomen. Tegen: D66, CDA en SGP.

Diverse artikelen

50 (Kröger) over meer aandacht voor de maatschappelijke afweging bij uitbreidings- en vervangingsplannen

De investeringsplannen van systeembeheerders beschrijven welke investeringen in de energie-infrastructuur zij nodig achten om te kunnen voldoen aan de redelijke vraag naar transportcapaciteit voor elektriciteit of gas. De plannen zijn daarbij cruciaal bij het verbouwen van het energiesysteem en het oplossen van netcongestie. Het amendement voegt toe dat de systeembeheerders expliciet per investering moeten aangeven welke factoren vertraging in de uitvoering kunnen veroorzaken, zoals structurele tekorten aan technisch geschikt personeel, aan materialen voor de energietransitie of ontbrekende vergunningen.

Toezichthouder ACM toetst of een ontwerp investeringsplan voldoet aan de gestelde eisen in artikelen 3.34, 3.35 en 3.36. Het amendement voegt hier expliciet de opdracht voor de ACM aan toe om de investeringsplannen te controleren op zowel overinvestering als onderinvestering ten opzichte van de taak van de systeembeheerder voor het beheren, onderhouden en ontwikkelen van het transmissie- of distributiesysteem, zoals omschreven in artikel 3.25.

In het huidige wetsvoorstel wordt bepaald dat de uitbreidings- en vervangingsplannen in de investeringsplannen onder meer een beschrijving en onderbouwing moeten bevatten van de investeringen zoals opgenomen in het meerjarenprogramma infrastructuur en klimaat (MIEK) gericht op de energie- en klimaatdoelen uit het nationale energie- en klimaatplan (INEK).

Wat de indieners betreft geeft dit onvoldoende rekenschap aan de bredere maatschappelijke afweging die ten grondslag zou moeten liggen aan de investeringsplannen van de systeembeheerders. De projecten binnen het MIEK komen voort uit de energiestrategieën van de zes Nederlandse industriële clusters, en hebben daarmee een focus op de industrie. Hoewel in de provinciale MIEK's (pMIEK's) naast projecten voor de industrie ook naar de projecten voor de sectoren, mobiliteit, gebouwde

datum 16 april 2024

blad 9

omgeving en landbouw wordt gekeken, leidt dit nog niet tot een maatschappelijke prioritering in de investeringsplannen van de systeembeheerders. De industrie zou bij de uitvoering prioritering van de uitvoering van de investeringen wat de indiener betreft niet alleen leidend moeten zijn. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de volgorde van de uitvoering van de noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen wordt bepaald. Hier wordt met het amendement expliciet aan toegevoegd dat bij (de regels over) deze volgorde het maatschappelijk belang van de investeringen centraal moet staan.

Aangenomen. Tegen: FVD, SGP en JA21.

Artikel 7.7A

86 (Postma) over het uitzonderen van loterijen en uitgevers van kranten en tijdschriften van het verbod om contact op te nemen

Met dit subamendement beoogt de indiener de mogelijkheid te behouden voor loterijen die geld afdragen aan goede doelen en cultuur (zoals postcodeloterij en vriendenloterij) en sport (zoals Lotto en Grote Clubactie) contact op te nemen. Door verwijzing naar de voorwaarde inzake de afdracht wordt geregeld dat loterijen die geen grote afdracht doen aan goede doelen, cultuur, welzijn of sport hier niet onder vallen.

Dit subamendement regelt tevens dat een toevoeging wordt gedaan die uitgevers van kranten, weekbladen en tijdschriften de mogelijkheid biedt contact op te nemen.

Aangenomen. Tegen: DENK, PvdD, FVD, SGP en JA21.

Artikel 7.7

20 → 47 → **85** (Flach en Postma) over een verbod van telefonische verkoop met behulp van gegevens van oude en bestaande klantrelaties zonder voorafgaande toestemming van de consument

De indiener stelt voor om de mogelijkheden voor telefonische verkoop van energiecontracten en andere producten en diensten aan consumenten te beperken. Er blijven ondanks de aangescherpte regels voor telemarketing veel klachten binnenkomen over de telefonische verkoop van onder meer energiecontracten en telecommunicatiediensten. Een energiecontract is bijvoorbeeld een complex product, waarbij het voor consumenten, waaronder veel ouderen, lastig is om te overzien waar ze voor tekenen. De Autoriteit Consument en Markt pleit daarom zelfs voor een verbod op telefonische verkoop van energiecontracten. Verder constateert de indiener dat consumenten onvoldoende op de hoogte worden gesteld van hun rechten. Bij telemarketing is het schriftelijkheidsvereiste van toepassing en zijn consumenten daarmee formeel beschermd tegen de druk om aan de telefoon direct een contract af te sluiten. In de praktijk blijkt echter dat bepaalde telemarketeers zich hier niet aan houden en consumenten tijdens het gesprek laten instemmen met een overeenkomst zonder te melden dat een schriftelijkheidsvereiste geldt.

Telefonische verkoop is op dit moment mogelijk bij voorafgaande toestemming van de consument (opt-in; artikel 11.7, tweede lid, van de Telecommunicatiewet) en wanneer gebruik wordt gemaakt van gegevens van oude en bestaande klantrelaties (artikel 11.7, vierde lid van de Telecommunicatiewet). De Europese regelgeving biedt nog geen ruimte voor een algeheel verbod op telemarketing, maar wel voor een verbod om gegevens van oude en bestaande klantrelaties (zonder voorafgaande toestemming) te gebruiken. De indiener stelt voor om telefonische verkoop van energiecontracten en andere producten en

datum 16 april 2024

blad 10

diensten met behulp van gegevens van oude en bestaande klantrelaties zonder voorafgaande toestemming van de consument te verbieden.

Het kabinet heeft aangegeven dat zij telefonische verkoop op basis van klantrelatie generiek wil verbieden¹. Een generiek verbod is duidelijker voor consumenten en handelaren dan een sectorspecifiek verbod en beter handhaafbaar door de Autoriteit Consument en Markt. De indiener stelt voor om via het voorliggende voorstel het genoemde verbod op te nemen in de Telecommunicatiewet, zodat telefonische verkoop op basis van klantrelatie niet alleen verboden wordt voor energiecontracten, maar ook voor andere producten en diensten, en dit snel geregeld kan worden. De indiener wil dit verbod vooralsnog beperken tot telefonische verkoop voor commerciële doeleinden. Bij telemarketing voor ideële en charitatieve doeleinden is de problematiek minder groot. Dit kan in een latere fase gezien worden. De indiener denkt daarbij tevens aan een redelijke, maar wel zo kort mogelijke invoeringstermijn.

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 6.8

24 → 31 → **46** (Flach en Koekkoek) over meer ruimte voor lokale en provinciale regels ten behoeve van een goede energievoorziening

De indieners willen gemeenten en provincies meer ruimte geven om vanuit het belang van het voorkomen en beperken van netcongestie en verduurzaming van de energievoorziening regels te stellen die raken aan het belang van de energievoorziening. Vanwege de toenemende decentralisatie van de energievoorziening en de congestieproblematiek neemt het belang van lokale keuzes ten aanzien van netinpassing toe. Als op een bedrijventerrein gewerkt wordt aan zonnepanelen op daken kan het vanuit het oogpunt van het energiesysteem onverstandig zijn in die omgeving tegelijkertijd een zonnepark op het net aan te sluiten. Het vergunnen van een grootschalige batterij is ongewenst als die batterij, mede vanwege ongewenste effecten op netbalancing en netcongestie, de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied verhindert. Het verbod zoals opgenomen in het wetsvoorstel belemmert gemeenten en provincies om ruimtelijk te sturen op een goede netinpassing en goede aansluiting tussen vraag en aanbod van energie.

De Omgevingswet geeft lokale overheden ruimte om een brede belangenafweging te maken in het kader van een goed woon- en leefklimaat. Dat biedt op zichzelf ruimte om te sturen op netinpassing zolang dit vanuit het belang van de ruimtelijke ordening en fysieke leefomgeving nodig is. Lokale overheden zijn echter terughoudend vanwege het verbod om regels te stellen in het belang van de energievoorziening. Het is nu een grijs gebied. De indieners willen deze onduidelijkheid graag wegnemen.

De indieners stellen derhalve voor het genoemde verbod om regels te stellen in het belang van de energievoorziening in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen niet toe te passen als dat in het belang is van de energietransitie. In deze algemene maatregel van bestuur worden ook de voorwaarden hierbij opgenomen.

De voorgestelde uitzondering betreft regels die aan een van de in artikel 6.8 genoemde energiedomeinen raken, maar niet primair zijn gericht op de regulering ervan. Het blijft voorts van belang dat met een uitzondering de op nationaal of Europees niveau gestelde regels of gemaakte keuzes omtrent (de mate van) regulering niet worden doorkruist. Waar in de genoemde energiedomeinen op nationaal of Europees niveau echter geen dwingende of uitputtende regels zijn gesteld, kan er ruimte bestaan voor een uitzondering. Dit zal per

---

¹ Kamerstuk 27 879 nr. 94 (22 april 2024).

datum 16 april 2024

blad 11

geval moeten worden beoordeeld. Voorts zal dit ook per geval moeten worden ingekaderd om de consistentie en verenigbaarheid met andere wettelijke voorschriften te waarborgen en te voorkomen dat (onbedoeld) doorkruising van op nationale of Europese regels of gemaakte keuzes omtrent de (mate van) regulering kan plaatsvinden. Hierbij zal het totale stelsel van nationale en Europese regelgeving in aanmerking moeten worden genomen, inclusief de vele rechtstreeks werkende Europese verordeningen en uitvoeringshandelingen. Daarnaast zal rekening moeten worden gehouden met reguleringstaken die exclusief zijn belegd bij de Autoriteit Consument en Markt, die daarin onafhankelijk, ook van nationale wetgevende instanties, moet kunnen opereren. Verder vinden de indieners het van belang dat de verantwoordelijke systeembeheerder betrokken wordt bij de lokale besluitvorming. Systeembeheerders hebben meer kennis van het energiesysteem en de congestieproblematiek, zodat met betrokkenheid van de systeembeheerders verantwoorde en onderbouwde ruimtelijke keuzes gemaakt kunnen worden die daadwerkelijk bijdragen aan een goede energievoorziening.

Het uitsluiten van regelgevende bevoegdheid van provinciale staten en de gemeenteraad ten aanzien van het produceren, transporteren en leveren van elektriciteit of gas in het belang van de energievoorziening is bedoeld om te voorkomen dat op nationaal of Europees niveau gestelde regels of gemaakte keuzes over de regulering in de elektriciteits- of gasmarkten worden doorkruist door decentraal gestelde regels. Ter verduidelijking en gelet op de reikwijdte van de Europese richtlijnen betreffende elektriciteit en gas wordt aan het eerst lid toegevoegd dat het verbod ook ziet op regels ten aanzien van het opslaan van elektriciteit of gas.

Aangenomen. Tegen: PVV, VVD en ChristenUnie.

Artikel 3.46

30 (Erkens) over het vereenvoudigen van het opzetten van energiehubs

De komende jaren zullen de problemen op het elektriciteitsnet alleen maar toenemen. Er is steeds minder capaciteit om nieuwe bedrijven aan te sluiten en het wordt voor bestaande bedrijven steeds lastiger om uit te breiden of te verduurzamen. Netcongestie vormt een grote belemmering voor onze economie en de energietransitie. Echter benutten we op dit moment de ruimte op ons stroomnet nog niet optimaal. Zo zijn er ondernemers die samen ruimte op het stroomnet willen delen, zogeheten energiehubs, maar netbeheerders faciliteren dit nog onvoldoende en traag. Energiehubs kunnen juist helpen bij het voorkomen van overbelasting door samenwerking en onderlinge afspraken over efficiënt energieverbruik. In een energiehub wordt lokale opwek gekoppeld aan gebruik. Door de slimme regie over opwerk, gebruik en opslag wordt het hoofdnet ontzien. De lokale uitwisseling voorkomt dus overbelasting. Bovendien hebben energiehubs geen extra netaansluitingen of netverzwaringen nodig. Daarom wil de indiener van dit amendement ervoor zorgen dat het makkelijker wordt om een energiehub op te zetten.

De indiener van dit amendement beoogd hiermee te waarborgen dat het in de toekomst mogelijk wordt gemaakt dat meerdere aangeslotenen gezamenlijk aanspraak kunnen maken op de (gedeelde) transportdienst, het zogenaamde «groepstransportrecht». Het groepstransportrecht stelt aangeslotenen in staat om gezamenlijk hun behoefte aan transportcapaciteit af te stemmen en samen te werken in energiehubs. Hiermee ontstaat er ruimte voor nieuwe initiatieven en slimme oplossingen waarmee ondernemers een bijdrage kunnen leveren aan een optimalere benutting van het stroomnet. Het groepstransportrecht verplicht aangeslotenen om samen te werken om gebruik te kunnen maken van

datum 16 april 2024

blad 12

transportcapaciteit, maar zij blijven vrij om individueel hun elektriciteit in- of te (ver)kopen op de elektriciteitsmarkt.

Door het opnemen van voorwaarden in de methoden en voorwaarden die door de Autoriteit Consument en Markt worden vastgesteld komen er duidelijke kaders voor het groepstransportrecht. Zo is het voor ondernemers duidelijk wanneer zij gebruik kunnen maken van deze oplossing. Bovendien helpt het netbeheerders om hun dienstverlening in te richten op het groepstransportrecht en optimaal invulling te geven aan hun wettelijke taken. Verder is het van belang dat de netveiligheid en beschikbare transportcapaciteit nog steeds kan worden geoptimaliseerd. Hierbij dienen de netbeheerders als de Autoriteit Consument en Markt een goede balans treffen in de belangen van alle aangeslotenen.

Aangenomen. Tegen: JA21.

Artikel 1.7

29 (Kröger) over een jaarlijkse verkenning over het tegengaan van energiearmoede

Door de inval van Rusland in Oekraïne is de energieprijs de laatste jaren gestegen naar recordhoogtes, en daarmee energiearmoede ook. In 2022 becijferde TNO dat ruim 600.000 huishoudens in energiearmoede leefden. Door maatregelen zoals het prijsplafond, de energietoeslag en isolatie zijn de gevolgen hiervan enigszins gedempt, maar de financiële maatregelen zijn inmiddels verlopen terwijl de prijzen voor energie waarschijnlijk hoog blijven.

Het kan niet zo zijn dat nu de ergste schokken op de energiemarkt voorbij zijn de politieke urgentie om energiearmoede aan te pakken verloren gaat. Met dit amendement krijgt energiearmoede – te definiëren per algemene maatregel van bestuur – een plek in de Energiewet alsmede een inspanningsplicht om deze tegen te gaan. De Autoriteit Consument en Markt deed recent enkele suggesties voor hoe dit bewerkstelligd kan worden.

Tevens zorgt het amendement ervoor dat energiearmoede jaarlijks zal worden gemonitord. TNO bracht in het verleden energiearmoede al in kaart, inclusief energiearmoede op postcode-niveau. Deze informatie stelt het Rijk en decentrale overheden in staat om gericht energiearmoede tegen te gaan, en geeft weer in hoeverre de eerdergenoemde inspanningsplicht voldoende wordt nageleefd. Bij deze monitoring denkt de indiener aan een jaarlijks gelijktijdig met de klimaat- en energieverkenning te publiceren rapport door een consortium van PBL, TNO en Nibud.

Aangenomen. Voor: PVV, GroenLinks-PvdA, SP, DENK, PvdD, ChristenUnie, Volt en JA21.

Artikel 6.8

23(Roederkerk) over het bij verordening van gemeente of provincie kunnen vragen naar lokaal mede-eigenaarschap

Met dit amendement wordt een bevoegdheidsgrondslag voor provincies en gemeenten gecreëerd om met een verordening een motiveringsplicht te hanteren over het al dan niet voldoen aan het algemeen streven naar 50% lokaal eigendom bij installaties voor de opwek van hernieuwbare energie.

datum 16 april 2024

blad 13

In het Klimaatakkoord is een algemeen streven opgenomen voor 50% lokaal eigendom van burgers en bedrijven bij de productie van hernieuwbare elektriciteit op land in 2030. Indiener hecht veel waarde aan deze afspraak. Lokaal eigendom zorgt ervoor dat omwonenden van energieprojecten mee kunnen profiteren van het project in hun omgeving en bevordert de betrokkenheid bij de energietransitie. Lokaal eigendom kan verschillende vormen aannemen. Zo kunnen burgers en bedrijven mede-eigenaar worden van een productie-installatie via een energiecoöperatie, via individueel eigenaarschap, of deelnemen (via aandelen) in de onderneming die de installatie exploiteert. In de energiecrisis zagen we dat mede-eigenaren van energieprojecten toegang behielden tot betaalbare eigen opgewekte energie. Lokaal eigendom is tevens een vorm van democratisering en moderne inrichting van de vrije energiemarkt waar indiener naar streeft.

Indiener constateert echter dat de uitvoering van de afspraak uit het Klimaatakkoord – met name bij zonneparken – achterblijft, ondanks inspanningen van de sector en overheden. Hiervoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen. Eén daarvan is het feit dat in de omgevingsvergunning geen stevige voorwaarden over lokaal eigendom kunnen worden opgenomen. Er kan in de omgevingsvergunning enkel een relatief eenvoudige inspanningsverplichting worden opgelegd, die, vanwege de aard van de omgevingsvergunning, noodzakelijkerwijs gelinkt moet worden aan het streven naar een goede ruimtelijke ordening.

Het amendement biedt de wettelijke grondslag om in een plaatselijke verordening vast te leggen dat wie een installatie voor de opwek van hernieuwbare energie ontwikkelt, moet motiveren welke inspanningen zijn verricht om mede-eigenaarschap van de lokale omgeving te organiseren, tot hoeveel lokaal eigendom overeen is gekomen en, indien het overeengekomen percentage minder is dan 50%, waarom er niet minstens 50% lokaal eigendom is overeengekomen. De provincie of gemeente is niet bevoegd om planologische medewerking te weigeren op basis van het gemotiveerd afwijken van 50% lokaal eigendom. In de verordening kan wel worden opgenomen wat eventuele sancties zijn voor het niet afdoende voldoen aan de motiveringsplicht. In de praktijk betekent dit dat wanneer een producent de motiveringplicht onvoldoende uitvoert en daarmee onvoldoende de inspanningen voor het organiseren van lokaal eigendom aantoonde, de provincie of gemeente een sanctie (boete) voor het overtreden van de verordening kan opleggen. Ook bij het niet voldoen aan het streven naar 50% lokaal eigendom, kan er wel worden voldaan aan de motiveringsplicht. Zo kan in de motivering duidelijk worden gemaakt waarom 50% mede-eigendom van de omgeving niet mogelijk was (bijvoorbeeld bij te weinig animo voor mede-eigenaarschap) of dat er in samenspraak met de omgeving is gekozen voor andere vormen van financiële participatie, zoals certificaten, obligaties of een omwonendenregeling.

Aangenomen. Tegen: NSC, FVD en JA21.

Diverse artikelen

19 (Kröger) over het aan omgevingsdiensten verschaffen van energieverbruiksgegevens van eindafnemers voor wie de energiebesparingsplicht kan gelden

Nederland kent een plicht tot verduurzaming van het energiegebruik (hierna: de energiebesparingsplicht). Deze plicht die oorspronkelijk in de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit milieubeheer was opgenomen, is in 2023 aangescherpt en met de inwerkingtreding daarvan opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet, meer specifiek in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. De plicht

datum 16 april 2024

blad 14

verplicht de bedrijven vanaf een bepaalde energiegebruiksgrens om alle energiebesparende maatregelen en andere maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. Deze verplichting staat bekend als de energiebesparingsplicht. Een belangrijk onderdeel voor de effectiviteit van de besparingsplicht is de handhaving ervan. Deze wordt gedaan in opdracht van bevoegd gezag en uitgevoerd door omgevingsdiensten. De bevoegde gezagen kunnen echter onvoldoende handhaven omdat zij bij de controles toegang nodig hebben tot de energie- en gasverbruiksgegevens van de bedrijven. Bedrijven en instellingen moeten krachtens het systeem namelijk zelf bepalen en aangeven wanneer zij aan de grenswaarden voor de energiebesparingsplicht voldoen. Zij moeten op eigen initiatief rapporteren bij een eLoket en vervolgens alle maatregelen en informatie digitaal insturen, opdat de omgevingsdiensten dit kunnen controleren. In dit informatiegestuurd systeem zijn de bevoegde gezagen voor de handhaving van de energiebesparingsplicht dus volledig afhankelijk van het eenrichtingsverkeer vanuit de bedrijven en instellingen. Zij kunnen niet zelfstandig controleren of bedrijven inderdaad aan de grenswaarden voldoen en dus maatregelen moeten treffen. Dit amendement is een uitwerking van de aangenomen motie Kröger/ Thijssen (Kamerstuk 33 118, nr. 243) en regelt dat bijvoorbeeld netbeheerders op verzoek energieverbruiksgegevens van eindafnemers voor wie de energiebesparingsplicht kan gelden aan de omgevingsdiensten verschaffen. De omgevingsdiensten kunnen hiermee op eigen initiatief namens het bevoegd gezag toegang krijgen tot de gas- en energieverbruiksgegevens. Zo kunnen zij daadkrachtiger opereren door bijvoorbeeld met steekproeven te werken per bedrijfstak op de toepasselijke maatregelen van de Erkende Maatregelenlijst voor energiebesparing (EML). Deze lijst bevat voor de doelgroep toepasselijke energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder en is samen met de branches opgesteld. Dit is ook in lijn met de specifieke uitkering (SPUK) in het kader van het eerdere beleidsvoornemen om meer geld uit te trekken voor het handhavingssysteem. Het nieuwe artikel 18.25a van de Omgevingswet bevat een wettelijke grondslag waarmee bij algemene maatregel van bestuur rechtspersonen of natuurlijke personen die handelen in de uitoefening van beroep of bedrijf, zoals netbeheerders, kunnen worden aangewezen die op verzoek van het bevoegd gezag verplicht zijn om gegevens over het energiegebruik van eindafnemers te verstrekken, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak. De verdere uitwerking van dit amendement dient dus ook in de lagere regelgeving, meer specifiek in het Omgevingsbesluit, plaats te vinden.

Aangenomen. Tegen: PVV, BBB, FVD en JA21.

Artikel 6.4

12 → **25** (Flach) over een voorhangbepaling voor artikel 3.36

De mate waarin elektriciteitsnetten verzaagd worden is een bepalende factor voor de energietransitie en de aansluiting van bedrijven en nieuwe woonwijken op het elektriciteitsnet. De investeringsplannen van netbeheerders spelen daarbij een belangrijke rol. In deze investeringsplannen wordt invulling gegeven aan de doelstelling, zoals verwoord in artikel 3.25, en komen ook maatschappelijke prioriteiten tot uitdrukking. De indiener stelt voor vanwege de maatschappelijke relevantie van deze investeringsplannen een voorhangbepaling in te voeren voor de nadere regels voor deze investeringsplannen (artikel 3.36). Deze voorhang geldt alleen voor de genoemde regels en niet voor de investeringsplannen zelf.

Met algemene stemmen aangenomen.

datum 16 april 2024

blad 15

Verworpen, ingetrokken en vervallen amendementen

Artikel 2.24 a

15 (Grinwis) over terugbetaling van vooruitbetaalde bedragen bij faillissement

Met dit amendement krijgen energieleveranciers de wettelijke verplichting om zeker te stellen dat te veel betaalde voorschotten door de klant worden terugbetaald als energieleveranciers failliet gaan. Er is altijd een kans dat een energieleverancier failliet gaat. In het najaar van 2021 gingen bijvoorbeeld zeven energieleveranciers failliet. Als een consument een hoger voorschot heeft betaald dan is verbruikt aan energie, krijgt deze meestal weinig tot niets daarvan terug, zoals ook in 2021 het geval was.

Voor invulling van deze verplichting is zowel een individuele oplossing per bedrijf denkbaar (bijvoorbeeld een verzekering) als wel een collectieve oplossing. Bij een collectieve oplossing moet gedacht worden aan de deelname aan een waarborgfonds. Dit fonds zorgt ervoor dat consumenten bij faillissementen te veel betaalde voorschotten wel terugkrijgen. Voor de reisbranche is er een dergelijk waarborgfonds (Stichting Garantiefonds Reisgelden). Dit fonds is de manier waarop reisorganisaties invulling geven aan hun verplichting om zekerheid te stellen voor de terugbetaling van vooruitbetaalde bedragen van pakketreizen als reisorganisaties failliet gaan. Dit amendement is geschreven naar analogie van dat betreffende wetsartikel (titel 7A van boek 7 BW).

Verworpen. Tegen: PVV, VVD, D66, CDA en FVD.

Diverse Artikelen

16 (Erkens) over het versterken en verbeteren van de consumentenbescherming voor huishoudens met zonnepanelen

Eerder heeft de energiecrisis laten zien dat de consumentenbescherming niet op orde was. Huishoudens moesten na faillissement van hun energieleverancier noodgedwongen overgaan op een (te) duur contract bij een andere energieleverancier. Daarnaast was het tijdens de energiecrisis niet altijd mogelijk om een vast energiecontract af te sluiten. Nu zien we chaotische taferelen op de energiemarkt voor huishoudens met zonnepanelen. Zo kunnen huishoudens met zonnepanelen niet altijd een vast energiecontract afsluiten en worden contracten door energieleveranciers opgebroken om de terugleverkosten voor zonne-energie toe te voegen. Er is een wildgroei ontstaan aan manieren waarop terugleverkosten voor zonnepanelen in rekening worden gebracht. Dit is voor consumenten onduidelijk. Zo zijn er energieleveranciers die zichtbaar kosten voor het hebben van zonnepanelen in rekening brengen, maar er zijn ook leveranciers die dit doen door bijvoorbeeld geen cashback te geven terwijl klanten zonder zonnepanelen dit wel krijgen of door de leveringskosten te verhogen of sleutelen aan het vastrecht. Dit leidt tot onduidelijkheid en onrust onder consumenten wat het vertrouwen in de energietransitie schaadt.

De indiener van dit amendement wil met dit amendement dan ook de consumentenbescherming voor huishoudens met zonnepanelen versterken en verbeteren. De ontstane wildgroei aan manieren waarop terugleverkosten voor zonnepanelen in rekening worden gebracht, moet worden tegengegaan. Het moet voor consumenten duidelijk zijn of en welke terugleverkosten een energieleverancier rekent voor zonnepanelen. Middels dit amendement wil de indiener dat dit op eenvoudige, eenduidige en transparante wijze inzichtelijk wordt gemaakt. Energieleveranciers dienen dit op dezelfde wijze te doen zodat consumenten energieleveranciers met elkaar kunnen

datum 16 april 2024

blad 16

vergelijken. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een vast bedrag per KWh te rekenen en dit op de energierekening op simpele wijze inzichtelijk te maken. Dit maakt het bovendien ook makkelijker om de terugverdientijd te berekenen. De ACM zou ook in staat kunnen worden gesteld om een beleidsregel op te stellen dat energieleveranciers de terugleverkosten op eenvoudige, eenduidige en transparante wijze inzichtelijk dienen te maken. Daarnaast moet de ACM er ook op toezien dat de in rekening gebrachte kosten ook redelijk zijn. Daarnaast wil de indiener met dit amendement borgen dat consumenten ervan uit mogen gaan dat contracten tijdens de looptijd niet worden aangepast. Een energieleverancier kan dus alleen terugleverkosten voor zonnepanelen in rekening brengen bij nieuwe contracten. Tot slot, moeten huishoudens met zonnepanelen bij elke energieleverancier de mogelijkheid hebben om een vast contract af te sluiten. Alle leveranciers dienen hiervoor een modelcontract aan te bieden.

Onderdeel I

In dit onderdeel is gewaarborgd dat de terugleverkosten op een eenduidige, eenvoudige en transparante wijze inzichtelijk worden gemaakt.

Onderdeel II

Geregeld wordt dat in het geval van salderen de eisen van transparante en redelijke prijzen en voorwaarden (artikel 2.5, eerste lid) en de vergelijkbaarheid daarvan (artikel 2.5, derde lid) ook gelden voor ingevoede elektriciteit. En de mogelijkheid om hierover nadere regels te stellen (artikel 2.5, zesde lid). De terugleverkosten vallen onder de voorwaarden en niet onder de prijs. De prijs betreft de (terugleverings)prijs voor de ingevoede elektriciteit, daarvoor gelden al de regels van de redelijke vergoeding. Daarom wordt aangegeven dat de redelijke vergoeding wordt berekend overeenkomstig de regels in artikel 2.29, derde lid.

Onderdeel III

Geregeld wordt dat een modelcontract voor contracten voor een bepaalde tijd van tenminste twaalf maanden ook van toepassing is op ingevoede elektriciteit voor consumenten met zonnepanelen. Onderdeel IV Geregeld wordt dat de ACM een bestuurlijke boete kan opleggen voor de overtreding van het nieuwe artikel 2.29, vijfde en zesde lid. Voor de boetecategorieën is aangesloten op de hoogte die geldt voor de vergelijkbare artikelen voor het leveren van elektriciteit (artikel 2.5).

Ingetrokken

Diverse artikelen

58 → **65** (Kröger) over de mogelijkheid van energie delen en zowel levering als delen plaats te laten vinden vanuit meerdere partijen

Dit amendement regelt een wettelijke basis voor het delen van energie en maakt het mogelijk dat op een aansluiting zowel levering als energie delen plaats vindt vanuit meerdere partijen.

Als een logisch gevolg van de transitie naar duurzame energie verandert de rol van burgers en bedrijven en overheden in het energiesysteem. Burgers en bedrijven zijn niet langer alleen consumenten, maar ook producenten. Daarbij past het ook dat burgers en bedrijven meer zeggenschap krijgen over hoe zij met de door hen geproduceerde energie om willen gaan. Via het Clean Energy Package wordt de actieve deelname van consumenten aan het energiesysteem bevorderd. Daardoor ontstaan naast de conventionele levering van elektriciteit door vergunninghoudende leveranciers ook alternatieve vormen van energie-

datum 16 april 2024

blad 17

uitwisseling, zoals de mogelijkheid van actieve afnemers of energiegemeenschappen energie met elkaar te delen.

In het Europeesrechtelijk kader wordt in dit verband onderscheid gemaakt tussen energie leveren en energie delen. In het wetsvoorstel Energiewet is alleen de activiteit energie leveren uitgewerkt. Dit betekent dat er wel energie kan worden geleverd, maar het is juridisch nog niet mogelijk om met of zonder tussenhandelaar energie met elkaar te delen. Dit voorstel herstelt deze omissie en geeft – in lijn met het Europeesrechtelijk kader – de activiteit energie delen een wettelijke basis. Dit amendement bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur (amvb) nadere regels uit te werken over de activiteit energie delen. Daardoor wordt onder andere een afbakening gemaakt waarmee de lokaliteit gewaarborgd kan worden, kunnen zwaarwegende afwegingen rondom congestie worden meegenomen en worden de kosten eerlijk verdeeld, inclusief belastingheffing.

In de nog nader uit te werken amvb wordt ook geborgd dat het delen van energie tussen actieve afnemers pas plaats kan vinden als invulling is gegeven aan de niet limitatieve voorwaarden uit artikel 2.39b, tweede lid. Onder de kosten als bedoeld in artikel 2.39b, derde lid, aanhef en onder g vallen ook de administratieve lasten die samenhangen met energie delen. De experimenteerbepaling van de Omgevingswet (art. 23.3) biedt de ruimte om via een snel schaalbaar experiment op relatief korte termijn gebruik te kunnen maken van de in het amendement opgenomen regeling. Het is daarom noodzakelijk om op de zo kortst mogelijke termijn experimenteerruimte op grond van artikel 23.3 van de Omgevingswet te geven aan decentrale overheden om beide voorstellen op korte termijn – voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Energiewet – al toe te kunnen passen.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, NSC, SP, DENK, PvdD, ChristenUnie, Volt en JA21.

Diverse artikelen

42 → 49 → **67** (Grinwis) over de mogelijkheid van een maximumprijs voor levering aan kwetsbare afnemers in uitzonderlijke omstandigheden

Dit amendement beoogt de Minister de bevoegdheid te geven om voor de kwetsbare afnemer een sociaal tarief in te stellen dat afwijkt van de marktprijzen, conform de mogelijkheid die de Elektriciteitsrichtlijn (artikel 5, derde en vierde lid), hiertoe biedt.

De ACM heeft momenteel de bevoegdheid om een vervangend maximumtarief voor te schrijven in het geval van onredelijke tarieven. De Afdeling advisering van de Raad van State concludeert dat deze vangnetregulering, oftewel het stellen van een maximumtarief, niet langer strookt met het uitgangspunt van de herziene Elektriciteitsrichtlijn van vrije prijsvorming. Een maximumtarief - een sociaal tarief - voor kwetsbare afnemers is echter wel mogelijk. Indieners vinden het van belang om kwetsbare consumenten zo goed mogelijk te beschermen tegen te hoge energieprijzen. Concurrentie op de energiemarkt vormt immers geen garantie op betaalbaarheid, getuige de energiecrisis, ook wel gasprijzencrisis, van 2021/2022. Aangezien het stellen van een maximumtarief niet meer mogelijk is, beogen de indieners middels dit amendement de Minister de bevoegdheid te geven om een sociaal tarief vast te stellen, toegespitst op de kwetsbare afnemer.

De mogelijkheid om een sociaal tarief in te stellen heeft meerdere voordelen ten opzichte van generiek koopkrachtbeleid. Een sociaal tarief grijpt direct aan bij het betaalbaarheidsprobleem dat kwetsbare afnemers treft, veel directer dan algemene instrumenten als een generiek prijsplafond, de energiebelasting of toeslagen als de huur-,

datum 16 april 2024

blad 18

zorg- of energietoeslag. Zo krijgen huishoudens in een kwetsbare positie bij een sociaal tarief meer steun als ze meer verbruiken. Burgers zijn immers niet altijd in staat hun verbruik ineens te verminderen. Bijvoorbeeld omdat ze afhankelijk zijn van een verhuurder of vanwege ziekte of ouderdom.

Ervaring leert dat het haast niet mogelijk is om in het geval van een energiecrisis gericht en op korte termijn kwetsbare huishoudens tegemoet te komen vanwege stijgende energieprijzen, terwijl dat in zo'n situatie zeer wenselijk is. Indieners zijn derhalve van mening dat de mogelijkheid van het instellen van een sociaal tarief een verstandige toevoeging is aan de Energiewet, waarmee de Minister een goed instrument krijgt om ten tijde van een energiecrisis in te grijpen ten faveure van kwetsbare afnemers. Dit ontslaat de regering niet van de plicht om generiek sociaal beleid te voeren, zodat huishoudens in een kwetsbare positie zo goed mogelijk kunnen rondkomen. Indieners achten het dan ook niet wenselijk dat dit instrument wordt ingezet om andere redenen dan plots sterk stijgende energieprijzen, zoals bijvoorbeeld het geval was tijdens de energiecrisis van 2021/2022.

In de algemene maatregel van bestuur dienen nadere regels te worden gesteld, zoals over hoe de groep kwetsbare afnemers wordt bepaald c.q. welke keuzes in lijn met artikel 28 van de Elektriciteitsrichtlijn worden gemaakt om de doelgroep af te bakenen; de wijze waarop wordt bepaald op welk bedrag het sociaal tarief wordt vastgesteld en op basis van welke referentie; en op aspecten als de tijdspanne, de wijze van toekenning, privacy, een redelijke compensatie voor energieleveranciers, en de rol van de toezichthouder ACM met betrekking tot de uitvoering van het sociaal tarief.

Verworpen. Tegen: PVV, VVD, D66, BBB, CDA en FVD.

Artikel 2.5

17 (Beckerman) over het toevoegen van de vangnetregeling uit de Elektriciteitswet 1998 en Gaswet

Met dit amendement beoogt de indiener de vangnetregeling uit de Elektriciteitswet 1998 en Gaswet toe te voegen aan de Energiewet. Uit onderzoek van de ACM blijkt dat de vangnetregeling de mate van concurrentie op de markt niet beperkt, de kwaliteit van het aanbod niet aantast en de innovatie op de markt niet belemmert. Het vangnet is een van de belangrijkste instrumenten die de overheid nog heeft om consumenten te beschermen tegen de liberalisering van de energiemarkt en onredelijke tarieven en voorwaarden. Daarom is het essentieel dat ACM de bevoegdheid houdt om een vervangend maximumtarief voor te schrijven via een vangnetregeling.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, NSC, BBB, SP, DENK, PvdD, ChristenUnie en Volt.

Artikel 2.6

18 (Postma) over een verbod op de telefonische verkoop van energiecontracten

De indiener maakt zich ernstige zorgen over de praktijk van het telefonisch verkopen van energiecontracten. Te vaak komt namelijk het voor dat consumenten misleid worden door hardnekkig aandringende verkopers. Hierdoor worden consumenten, tegen hun eigen weten in, na een telefoongesprek waar zij niet om gevraagd hadden, overgezet op een nieuw energiecontract dat vaak (veel) duurder uitvalt dan het contract wat zij al hadden. In de ergste gevallen betekent dit dat consumenten er honderden euro's per maand op achteruit gaan. Deze praktijk kan nietsvermoedende burgers in grote financiële problemen brengen en de indiener is daarom van mening dat dit aan banden gelegd moet worden.

datum 16 april 2024

blad 19

Hiernaast merkt de indiener op dat bestaande regelgeving om de telefonische verkoop van energiecontracten in goede banen te leiden er niet voldoende in slaagt om consumenten tegen opdringerige verkopers te beschermen. Ook wanneer de telefonisch verkoper niet opdringerig en met de beste bedoelingen belt, is het risico alsnog groot. Een energiecontract is immers een grote kostenpost voor de consument en zit complex in elkaar. Een telefoongesprek leent zich er niet voor om recht te doen aan deze complexiteit en een weloverwogen afweging te maken. De indiener wijst er daarbij op dat ook de toezichthouder, de Autoriteit Consument en Markt, zelfs adviseert om geen energiecontract over de telefoon af te sluiten en recent ook naar buiten is getreden met een pleidooi om de telefonische verkoop van energiecontracten te verbieden. Dit amendement voorziet een verbod op de telefonische verkoop van energiecontracten.

Ingetrokken.

Artikel 2.24

21 (Bontenbal en Erkens) over een procedure waarbij de contracten van eindafnemers van een failliet verklaarde energieleverancier worden herverdeeld via een veiling

De energiecrisis heeft ons geleerd dat de consumentenbescherming bij faillissement niet goed is geregeld. In de Energiewet worden de eerste stappen gezet om dit te verbeteren. In het wetsvoorstel wordt geborgd dat eindafnemers met een kleine aansluiting ook bij faillissement van hun leverancier voorzien blijven van elektriciteit of gas. De procedure voor het verdelen van de eindafnemers die een contract hadden bij de failliete energieleverancier over de overige leveranciers moet nog nader worden ingevuld in lagere regelgeving.

Met dit amendement wordt geregeld dat in deze lagere regelgeving een procedure wordt uitgewerkt waarbij de contracten van eindafnemers van een failliet verklaarde energieleverancier worden herverdeeld door middel van een veiling waarbij andere energieleveranciers een bieding kunnen doen op het klantenbestand van een failliet verklaarde leverancier. De bestaande voorwaarden en tarieven blijven voor de klanten behouden. De nieuwe leverancier kan in de bieding ook een negatief bedrag bieden, als blijkt dat het overnemen van het klantenbestand geld kost. Met een dergelijk veilingssysteem wordt ervoor gezorgd dat consumenten goed beschermd worden tegen faillissement van hun energieleverancier en niet het slachtoffer worden als deze hun zaken niet goed op orde hebben.

Ingetrokken.

Artikel 2.6

27 (Bontenbal) over de mogelijkheid van een bij algemene maatregel van bestuur te stellen maximumbedrag bij verkoop van energiecontracten aan huis

De indiener beoogt met dit amendement de verkoop van energiecontracten aan de deur aan banden te leggen. Er worden namelijk door de Autoriteit Consument en Markt nog steeds misstanden geconstateerd bij de verkoop van energiecontracten aan de deur en dit leidt met name bij kwetsbare huishoudens tot problemen. Vanwege Europese wetgeving is het (nog) niet mogelijk om een algeheel of sectoraal verbod op de verkoop van energiecontracten aan de deur in te voeren. De indiener kiest er daarom voor om, in lagere regelgeving, in ieder geval een limiet te stellen aan het bedrag van het product dat aan de deur mag worden verkocht. Een energiecontract is een product waar vaak tot duizenden euro's mee gemoeid zijn en zou alleen daarom al niet middels verkoop aan de deur moeten

datum 16 april 2024

blad 20

worden aangeboden. Het bij lagere regelgeving te bepalen maximumbedrag zou wat de indiener betreft, daarom in ieder geval onder de duizend euro moeten liggen.

Ingetrokken.

Artikel 1.4

51 (Kröger) over de mogelijkheden voor gedeeld gebruik van aansluitingen op het elektriciteitsnet

Met cable pooling kunnen meerdere combinaties van installaties (zoals verbruiks- en opslaginstallaties) worden aangesloten op het elektriciteitsnet zonder dat er een nieuwe aansluiting nodig is. Hierdoor kunnen meerdere partijen samen het gebruik van transportcapaciteit op een aansluiting optimaliseren, besparen op infrastructuurkosten en eerder toegang krijgen tot het transmissie- of distributiesysteem dan mogelijk zou zijn als deze partijen individuele aansluitverzoeken zouden indienen. Zo kan cable pooling een goed middel zijn voor energiehubs om samen op een bedrijventerrein energie te delen.

De indiener is van mening dat de huidige randvoorwaarde dat partijen in gezamenlijkheid richting de markt optreden voor in- en verkoop van elektriciteit echter te beperkend is voor partijen die aan cable pooling willen doen. Met dit amendement wil zij mogelijk maken dat hoewel er sprake is van één aansluit- en transportovereenkomst, partijen zich nog wel individueel op de markt kunnen begeven voor de in- en verkoop van elektriciteit. Op deze manier kunnen de partijen hun elektriciteitsaanbod of vraag optimaal afstemmen.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, NSC, BBB, SP, DENK, PvdD, SGP en Volt.

Artikel 2.5

48 → **55** (Beckerman) over het niet in rekening brengen van extra kosten voor het invoeden van zonne-energie

Indiener beoogt met dit amendement te voorkomen dat energiebedrijven huishoudens met zonnepanelen extra kosten in rekening brengen. Verschillende leveranciers brengen nu terugleverkosten in rekening bij huishoudens. Bovendien worden ook op verschillende andere (vaak minder transparante) manieren huishoudens met zonnepanelen financieel benadeeld door energieleveranciers. Dit gebeurt onder anderen door het niet verstrekken van een welkomstkorting, het niet aanbieden van vaste contracten, hogere leveringstarieven of hogere vaste kosten. Dit nadeel voor bezitters van zonnepanelen en huurders met zonnepanelen kan oplopen tot enkele honderden euro's per jaar. Deze extra kosten doen afbreuk aan het draagvlak voor zonnepanelen.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, SP, DENK, PvdD en JA21.

Artikel 7.51 A

62 (Postma) over het inperken van de vervalbepaling in artikel 7.51a

Artikel 7.51a maakt het mogelijk om elk artikel uit de Energiewet te schrappen zonder dat de Kamer hierbij betrokken is. Dit amendement beperkt deze regeling tot de artikelen 7.49a en 7.49b, zodat deze indien nodig, kunnen vervallen. De overige artikelen kunnen niet geschrapt worden zonder wetwijziging.

Ingetrokken

datum 16 april 2024

blad 21

Moties

83 (Vermeer en Erkens) over een algemene maatregel van bestuur om de uitbreiding van de bevoegdheden van publieke infrastructuurbedrijven te beperken tot invoer, uitvoer en doorvoer van waterstofgas of waterstofdragers

Verworpen. Voor: VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

82 (Kops) over het zonder opzegtermijn kunnen opzeggen van een vraagresponsovereenkomst indien dat vereist is voor de leveringszekerheid van de actieve afnemer

Aangenomen. Voor: SP, DENK, NSC, VVD, ChristenUnie, BBB, JA21, FVD en PVV.

78 (Kröger) over het implementeren van EMD en het mogelijk maken van een vrije leverancierskeuze bij energiedelen

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB en JA21.

74 (Grinwis en Koekkoek) over onderzoek naar de mogelijkheden om de Nederlandse wet- en regelgeving over de bevoegdheden van regionale netbeheerders meer in lijn te brengen met die van andere landen

Aangehouden.

80 (Beckerman) over het verlengen van de zichttermijn van investeringsplannen naar 25 jaar

Verworpen. Voor: SP, PvdD, DENK, ChristenUnie, SGP en FVD.

75 (Bontenbal) over bij het Belastingplan 2025 het wetsvoorstel voor aanpassing van de salderingsregeling naar de Kamer sturen

Aangenomen. Voor: Volt, D66, NSC, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21 en FVD.

71 (Erkens c.s.) over na het afbouwen van de salderingsregeling direct stoppen met het in rekening brengen van terugleverkosten en andere heffingen voor zonnepanelen

Aangenomen. Voor: D66, NSC, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21 en PVV.

79 (Beckerman) over onderzoek doen naar hoe huurders met bestaande zonnepanelen beschermd kunnen worden tegen hogere prijzen dan ze zouden hebben zonder zonnepanelen

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB en JA21.

76 (Kröger) over een gedetailleerde analyse uitvoeren naar de prijsvorming, zowel voor consumenten als op de groothandelsmarkt voor zonne-energie

Aangehouden.

70 (Erkens) over samen met de ACM uitwerken hoe tijdelijke verhandeling van transportcapaciteit mogelijk gemaakt kan worden

datum 16 april 2024

blad 22

Aangenomen. Voor: SP, DENK, Volt, D66, NSC, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21, FVD en PVV.

73 (Grinwis en Erkens) over in overleg met ProRail en regionale netbeheerders en vervoerders tot een gezamenlijke aanpak komen die bijdraagt aan het oplossen van de congestieproblematiek

Met algemene stemmen aangenomen.

81 (Beckerman) over een onderzoek naar de middelen en de ondersteuning die gemeenten nodig hebben om het opzetten van regionale energiebedrijven te versnellen en mogelijk te maken

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK en ChristenUnie.

77 (Kröger en Grinwis) over in Europa aandringen op meer mogelijkheden voor systeembeheerders in het op gang brengen van nieuwe markten en technieken die belangrijk zijn voor de energietransitie

Aangehouden.

72 (Rooderkerk) over het uitwerken van een meerjarig, zorgvuldig afbouwpad van de salderingsregeling, met oog voor een acceptabele terugverdientijd

Verworpen. Voor: Volt, D66, ChristenUnie, SGP, CDA en JA21.

37 (Postma) over met een voorstel komen om de vangnetregeling in deze wet te plaatsen, met daarbij een definitie van een "redelijke prijs"

Ingetrokken.

36 (Grinwis en Flach) over harmonisering van de tariefmethodieken met Duitsland en België

Aangenomen. Voor: GroenLinks-PvdA, VVD, D66, BBB, CDA, SP, DENK, SGP, ChristenUnie, Volt en JA21.

39 (Erkens) over een kenniscentrum opzetten waarbij netbeheerders, overheden en het bedrijfsleven ondernemers kunnen helpen om een energiehubs te realiseren

Aangenomen. Voor: PVV, GroenLinks-PvdA, NSC, VVD, D66, BBB, CDA, DENK, PvdD, ChristenUnie, Volt en JA21.

38 (Postma) over de groepen van kwetsbare afnemers breder definiëren

Aangehouden.

35 (Rooderkerk en Grinwis) over regelen dat nieuwe zon-PV-systemen op Nederlandse daken flexibel worden ingesteld, zodat ze minder vaak uitvallen

Aangenomen. Voor: GroenLinks-PvdA, VVD, D66, BBB, CDA, SP, DENK, PvdD, SGP, ChristenUnie, Volt en JA21.